HE 92/2025 vp vammaispalvelulain 2 §:n muuttamisesta

StV 10.11.2025

Vanhusasiavaltuutettu Päivi Topo

Erityisasiantuntija Marjut Vuorela

läkkäät ovat aikuisia

- Suomen perustuslain 6 §:n mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan muun muassa iän perusteella.
- Vanhusasiavaltuutettu pitää ehdotettua elämänvaiheita koskevaa jaottelua, jossa erotellaan aikuisuus ja vanhuus, ikäsyrjiviä käytäntöjä luovana.
- Valtuutettu esittää, että vanhuuden elämänvaihe poistetaan esityksestä ja jäljelle jää vain aikuisuuden elämänvaihe.

läkkään vammaisen henkilön tarpeisiin vastattava yksilöllisten tarpeiden mukaisesti

- Esityksessä todetaan, että elämänvaiheita koskeva säännös ei sisällä ikärajaa vammaispalvelujen saamiselle. Tämä on ristiriidassa sen kanssa, että esitetty jaottelu elämänvaiheisiin on kuitenkin ikään perustuva: lapsuus, nuoruus, aikuisuus ja viimeisenä vanhuus.
- Elämänvaiheisiin jakamisen myötä on vaarana, että ikääntyneiden vammaisten henkilöiden palvelujen sisältö tulee heikkenemään ja heidän kulunsa kasvamaan.
- Esityksessä on korostettu sitä, miten iäkkäiden henkilöiden yksilöllisiin tarpeisiin voidaan vastata muussa lainsäädännössä olevien palveluiden perusteella.
- Suuri riski on siinä, että laki toimeenpantaisiin tilanteessa, jossa ikääntyneiden palveluista on suuri pula.

HE 92/202 vp: vammaispalvelulain 2 §:n muuttaminen

- On välttämätöntä, että iäkkäät vammaiset henkilöt, joilla on sellaisia pitkäaikaisia toimintarajoitteita, että he tarvitsevat tavanomaisessa elämässään apua tai tukea, saavat tarvitsemansa välttämättömät vammaispalvelut riippumatta heidän iästään tai siitä missä elämänvaiheessa heidän katsotaan olevan.
- Ehdotettu eri elämänvaiheisiin liittyvä jaottelu ja sen mukainen arviointi ei saa estää vammaisen henkilön vammansa tai sairautensa aiheuttaman pitkäaikaisen toimintarajoitteen takia tarvitsemien välttämättömien erityispalveluiden saamista.
- Myös ikääntyneenä pysyvästi ja vaikeasti vammautuvien henkilöiden tulee saada tarvitsemansa vammaispalvelut, vaikka vammautuminen tapahtuisi korkeassa iässä.